

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
МИКОЛАЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ В. О. СУХОМЛИНСЬКОГО**

Кафедра теорії та методики фізичної культури

ЗАТВЕРДЖУЮ

Проректор із науково-педагогічної
роботи _____ Н. І. Василькова

05 вересня 2018 р.

**РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
ІСТОРІЯ ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ**

СТУПІНЬ БАКАЛАВРА

Галузь знань 01 Освіта/Педагогіка

Код та найменування спеціальності 014 Середня освіта

Предметна спеціалізація 014.11 Середня освіта (Фізична культура)

Освітні програми Фізична культура, спортивно-масова робота та туризм
Фізична культура та Захист Вітчизни

Факультет фізичної культури та спорту

2018 - 2019 навчальний рік

Робоча програма навчальної дисципліни «Історія фізичної культури» для студентів: галузі знань 01 Освіта/Педагогіка спеціальності 014.11 Середня освіта (Фізична культура) освітніх програм Фізична культура, спортивно-масова робота та туризм та Фізична культура та Захист Вітчизни. Мова викладання – українська.

Розробник: Борецька Наталія Олександрівна, доцент кафедри теорії та методики фізичної культури, доктор філософії в галузі управління та адміністрування.

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри теорії та методики фізичної культури.

Протокол від «27» серпня 2018 року № 1

Завідувач кафедри _____ (Литвиненко О. М.)

«27» серпня 2018 р.

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, освітньо-кваліфікаційний рівень (ступінь)	Характеристика навчальної дисципліни	
		<i>денна форма навчання/ заочна форма навчання</i>	
Кількість кредитів – 3	Галузь знань 01 Освіта	Варіативна	
Індивідуальне науково-дослідне завдання – 1	014.11 Середня освіта (Фізична культура). Освітні програми Фізична культура, спортивно – масова робота та туризм та Фізична культура та Захист Вітчизни	<i>Рік підготовки:</i>	
		1	
<i>Семестр</i>			
II		II	
<i>Лекції</i>			
8		2	
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 2 самостійної роботи студента -3,3	Ступінь бакалавра	<i>Практичні, семінарські</i>	
		22	6
		<i>Лабораторні</i>	
		-	-
		<i>Самостійна робота</i>	
		60	82
		Вид контролю: залік	
Загальна кількість годин -90			

Примітка.

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної та індивідуальної роботи становить:

для денної форми навчання – 90 год.: 30год. – аудиторні заняття, 60год. – самостійна робота (33.3 %– 66.7%);

для заочної форми навчання – 90 год.: 8 год. - аудиторні заняття, 82 год. – самостійна робота (8,8 %– 91,2%).

Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета курсу: дати уявлення про виникнення та розвиток фізичних вправ, виникнення видів спорту, гімнастичних та спортивно – ігрових систем, Олімпійських ігор, спортивних рухів.

Основними *завданнями* вивчення дисципліни «Історія фізичної культури» є:

1. Визначення місця фізичної культури як суспільного явища і галузі в Україні.
2. Набуття знань про виникнення фізичних вправ та їх розвиток на різних етапах розвитку людського суспільства.
3. Визначення особливостей розвитку фізичної культури на різних етапах людського суспільства.
4. Набуття знань з історії виникнення Олімпійських ігор, з історії відродження Олімпійських ігор сучасності, хронології Олімпійських ігор.
5. Ознайомлення з розвитком педагогічних ідей фізичного виховання у різні епохи розвитку людського суспільства.
6. Набуття знань про розвиток спорту і міжнародного спортивного руху в період кінця ХІХ – початку ХХ століття.
7. Набуття знань про міжнародний спортивний рух і фізкультурно-спортивний рух в Україні.
8. Вивчення історії розвитку фізичної культури і спорту на Миколаївщині.

1.3. У результаті вивчення курсу студент оволодіває такими компетентностями:

Загальні компетентності:

ЗК 1. Здатність діяти етично, соціально відповідально та свідомо.

ЗК 2. Здатність працювати в команді та автономно.

ЗК 4. Здатність застосовувати набуті знання в практичних ситуаціях.

ЗК 6. Здатність до самовдосконалення та саморозвитку.

ЗК 9. Здатність до адаптації та дії в новій ситуації на основі креативності.

ЗК 11. Здатність учитися; володіти високою мотивацією до підвищення свого культурного і професійного рівня.

Фахові компетентності:

ФК 14. Здатність здійснювати пошук, аналіз і оцінку інформації, у т.ч. за допомогою інформаційно-комунікаційних технологій, необхідної для постановки і вирішення професійних завдань, професійного та особистісного розвитку.

Програмні результати навчання:

ПРН 1. Знає нормативні акти у галузі освіти, сфері фізичної культури і спорту; підходи до забезпечення якісного виконання завдань професійної діяльності на основі інструкцій, методичних рекомендацій, встановлених норм, нормативів, технічних умов тощо; вносить рекомендації щодо

введення нових чи зміни існуючих вимог до якості послуг у сфері фізичної культури і спорту.

ПРН 3. Демонструє уміння планувати, чітко формулювати цілі, застосовувати різноманітні методики, технології, які сприятимуть ефективній організації навчально-виховного процесу.

ПРН 10. Розвиває педагогічну думку, застосовувати методи педагогічного контролю і контролю якості навчання, актуальні дидактичні технології.

ПРН 11. Демонструє готовність до освоєння нового матеріалу та вміння оцінювати себе критично; поглиблює базові знання за допомогою самоосвіти; вміє представити і оцінити власний досвід та аналізує й застосовує досвід колег.

ПРН 15. Описує особливості розвитку фізичної культури і спорту в різні історичні періоди у світі та Україні; аналізує процес становлення та розвитку спорту, олімпійського руху та олімпійської освіти на міжнародному та національному рівнях.

ПРН 16. Демонструє дотримання етичних норм поведінки, вміє формувати комунікаційну стратегію з колегами, соціальними партнерами, учнями й вихованцями та їхніми батьками;

ПРН 17. Демонструє ефективну співпрацю учнів і вихованців, ефективно працює в команді (педагогічному колективі освітнього закладу, інших професійних об'єднаннях); несе відповідальність за результати своєї професійної діяльності; дотримується етичних норм ділового спілкування та поведінки.

ПРН 18. Виявлена здатність вчитися упродовж життя і вдосконалюватися, з високим рівнем автономності, набутої під час навчання кваліфікації.

ПРН 19. Здатність аналізувати соціально та особистісно значущі світоглядні проблеми, приймати рішення на основі сформованих ціннісних орієнтирів і гуманістичних ідеалів, розуміння концепції сталого розвитку людства.

ПРН 21. Здатність до критики й самокритики, наполегливість у досягненні мети; турбуватися про якість виконуваної роботи; володіти високою мотивацією до виконання професійної діяльності.

У результаті вивчення дисципліни студент повинен:

Знати:

- а) історію виникнення і розвитку фізичних вправ;
- б) погляди гуманістів на фізичне виховання;
- в) гімнастичні та спортивно – ігрові системи фізичного виховання ;
- г) історію виникнення , відродження , хронологію Олімпійських ігор;
- д) виникнення видів спорту, розвиток професійного та аматорського спорту;
- є) який внесок у розвиток фізичної культури зробили видатні вчені, педагоги XIX –XX ст ;
- ж) витоки фізичної культури України;

- з) участь України в олімпійському русі;
- і) прізвища видатних спортсменів України, Миколаївщини.

Уміти:

- а) порівнювати фізичну культуру різних країн у різні періоди їх розвитку;
- б) аналізувати історичні події, які спричиняли умови для розвитку фізичної культури;
- в) використовувати знання у професійній діяльності.

2. Програма навчальної дисципліни

Кредит 1. Світова історія фізичної культури.

Тема 1. Значення, зміст та завдання предмету.

Тема 2. Витоки фізичної культури. Фізична культура у первісному суспільстві.

Тема 3. Фізична культура в стародавньому світі.

Тема 4. Фізична культура середньовіччя.

Тема 5. Фізична культура нового часу.

Тема 6. Особливості розвитку спорту нового часу.

Кредит 2. Історія міжнародного спортивного та олімпійського руху.

Тема 1. Олімпійські ігри Стародавньої Греції.

Тема 2. Відродження Олімпійських ігор сучасності. Діяльність П'єра де Кубертена.

Тема 3. Історичні особливості розвитку міжнародного олімпійського руху.

Тема 4. Особливості розвитку міжнародного спортивного руху сучасності.

Кредит 3. Історія фізичної культури і спорту в Україні.

Тема 1. Витоки фізичної культури в Україні.

Тема 2. Фізична культура та спорт в Україні у ХХ столітті.

Тема 3. Україна в олімпійському русі. Проблеми та перспективи спортивного руху в Україні.

Тема 4. Спортивний рух української діаспори.

4. Структура навчальної дисципліни

Назви кредитів і тем	Кількість годин					
	усьо го	у тому числі				
		л	П	лаб	інд	ср
1	2	3	4	5	6	7
Кредит 1. Світова історія фізичної культури.						
Тема 1. Значення , зміст та завдання предмету.	1.5	0.5	1			3
Тема 2. Витоки фізичної культури. Фізична культура у первісному суспільстві.	1		1			3
Тема 3. Фізична культура в стародавньому світі.	1.5	0.5	1			3
Тема 4. Фізична культура середньовіччя.	1.5	0.5	1			3
Тема 5. Фізична культура нового часу.	1.5	0.5	1			5
Тема 6. Особливості розвитку спорту нового часу.	1		1			5
Усього годин	30	2	6			22
Кредит 2. Історія міжнародного спортивного та олімпійського руху.						
Тема 1. Олімпійські ігри Стародавньої Греції.	7	1	1			5
Тема 2. Відродження Олімпійських ігор сучасності. Діяльність П'єра де Кубертена.	7	1	1			5
Тема 3. Історичні особливості розвитку міжнародного олімпійського руху.	8	1	2			5
Тема 4. Особливості розвитку міжнародного спортивного руху сучасності	8	1	2			5
Усього годин	30	4	6			20
Кредит 3. Історія фізичної культури і спорту в Україні.						
Тема 1. Витоки фізичної культури в Україні.		0.5	2			4
Тема 2. Фізична культура та спорт в Україні у ХХ столітті.		0.5	2			5
Тема 3. Україна в олімпійському русі. Проблеми та перспективи спортивного руху в Україні.		0.5	4			5
Тема 4. Спортивний рух української діаспори.		0.5	2			4
Усього годин:	30	2	10			18
Усього годин:	90	8	22			60

4.1 Структура навчальної дисципліни (заочна форма)

Назви кредитів і тем	Кількість годин					
	усьо го	у тому числі				
		л	п	лаб	інд	ср
1	2	3	4	5	6	7
Кредит 1. Світова історія фізичної культури.						
Тема 1. Значення , зміст та завдання предмету.	4.5		0.5			4
Тема 2. Витоки фізичної культури. Фізична культура у первісному суспільстві.	4.5		0.5			4
Тема3. Фізична культура в стародавньому світі.	5					5
Тема 4. Фізична культура середньовіччя.	5					5
Тема 5. Фізична культура нового часу.	5.5		0.5			5
Тема 6. Особливості розвитку спорту нового часу.	5.5		0.5			5
Усього годин	30		2			28
Кредит 2. Історія міжнародного спортивного та олімпійського руху.						
Тема 1. Олімпійські ігри Стародавньої Греції.	7	0.5	0.5			6
Тема 2. Відродження Олімпійських ігор сучасності. Діяльність П'єра де Кубертена.	8	0.5	0.5			7
Тема 3. Історичні особливості розвитку міжнародного олімпійського руху.	7.5		0.5			7
Тема 4. Особливості розвитку міжнародного спортивного руху сучасності	7.5		0.5			7
Усього годин	30	1	2			27
Кредит 3. Історія фізичної культури і спорту в Україні.						
Тема 1. Витоки фізичної культури в Україні.	7	0.5	0.5			6
Тема 2. Фізична культура та спорт в Україні у ХХ столітті.	8		0.5			7
Тема 3. Україна в олімпійському русі. Проблеми та перспективи спортивного руху в Україні.	7.5	0.5	0.5			7
Тема 4. Спортивний рух української діаспори.	7.5		0.5			7
Усього годин:	30	1	2			27
Усього годин:	90	2	6			82

6. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна	заочна
	Кредит 1. Світова історія фізичної культури.		
1.	Тема 1. Значення , зміст та завдання предмету.	1	0.5
2.	Тема 2. Витоки фізичної культури. Фізична культура у первісному суспільстві.	1	0.5
3.	Тема 3. Фізична культура в стародавньому світі.	1	
4.	Тема 4. Фізична культура середньовіччя.	1	
5.	Тема 5. Фізична культура нового часу.	1	0.5
6.	Тема 6. Особливості розвитку спорту нового часу.	1	0.5
	Кредит 2. Історія міжнародного спортивного та олімпійського руху.		
7.	Тема 7. Олімпійські ігри Стародавньої Греції.	1	0.5
8.	Тема 8. Відродження Олімпійських ігор сучасності. Діяльність П'єра де Кубертена.	1	0.5
9.	Тема 9. Історичні особливості розвитку міжнародного олімпійського руху.	2	0.5
10.	Тема 10. Особливості розвитку міжнародного спортивного руху сучасності	2	0.5
	Кредит 3. Історія фізичної культури і спорту в Україні.		
11.	Тема 11. Витоки фізичної культури в Україні.	2	0.5
12.	Тема 12. Фізична культура та спорт в Україні у XX столітті.	2	0.5
13.	Тема 13. Україна в олімпійському русі. Проблеми та перспективи спортивного руху в Україні.	4	0.5
14.	Тема 14. Спортивний рух української діаспори.	2	0.5
	Разом:	22	6

8. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна	заочна
	Кредит 1. Світова історія фізичної культури.		
1.	Тема 1. Значення , зміст та завдання предмету.	3	4
2.	Тема 2. Витоки фізичної культури. Фізична культура у первісному суспільстві.	3	4
3.	Тема 3. Фізична культура в стародавньому світі.	3	5
4.	Тема 4. Фізична культура середньовіччя.	3	5
5.	Тема 5. Фізична культура нового часу.	5	5
6.	Тема 6. Особливості розвитку спорту нового часу.	5	5

	Кредит 2. Історія міжнародного спортивного та олімпійського руху.		
7.	Тема 1. Олімпійські ігри Стародавньої Греції.	5	6
8.	Тема 2. Відродження Олімпійських ігор сучасності. Діяльність П'єра де Кубертена.	5	7
9.	Тема 3. Історичні особливості розвитку міжнародного олімпійського руху.	5	7
10.	Тема 4. Особливості розвитку міжнародного спортивного руху сучасності	5	7
	Кредит 3. Історія фізичної культури і спорту в Україні.		
11.	Тема 1. Витоки фізичної культури в Україні.	4	6
12.	Тема 2. Фізична культура та спорт в Україні у XX столітті.	5	7
13.	Тема 3. Україна в олімпійському русі. Проблеми та перспективи спортивного руху в Україні.	5	7
14.	Тема 4. Спортивний рух української діаспори.	4	7
	Разом:	60	82

9. Індивідуальне навчально-дослідне завдання

Участь у науково – практичних конференціях по тематиці дисципліни «Історія фізичної культури та спорту».

10. Методи навчання

Із метою забезпечення максимального засвоєння студентами матеріалу курсу використовуються наступні методи навчання:

- словесні (лекція-монолог, лекція-діалог, бесіда);
- метод проблемного викладу матеріалу;
- наочні (презентація, ілюстрація);
- індуктивно-дедуктивний;
- метод стимулювання і мотивації навчально-пізнавальної діяльності;
- методи усного, письмового, тестового контролю та самоконтролю.

11. Методи контролю

Усне опитування, творчі роботи, експрес - тести, перевірка конспектування першоджерел, виконання індивідуального завдання та самостійної роботи, захист рефератів, контрольні роботи.

12. Розподіл балів , які отримують студенти

№ кредиту	Номер теми	Номер практичного заняття	Аудиторна робота на заняттях		Самостійна робота	Реферування або презентація	Тестування	Контрольна робота	Участь у науково – практичних конференціях з тематики історії фізичної культури або творчий доробок	Разом за кредит
			Усна відповідь	Питання доповідачу під час захисту реферату						
Кредит 1 Світова історія фізичної культури.	1	1	8		8	18	10			
	2				8					
	3	2	8		8					
	4				8					
	5	3	7	1	8					
	6				8					
			23	1	48	18	10			100
Кредит 2. Історія міжнародного спортивного та олімпійського руху.	7	4	8		4	18	20		14	
	8				4					
	9	5	8		4					
	10				4					
			31	1	16	18	20		14	100
Кредит 3. Історія фізичної культури і спорту в Україні.	11	7	8		5	20				
	12	8	8		5					
	13	9	8		5					
		10	7	1	5					
	14	11	7	1	5					
			38	2	25	20		15	14	100
			92	4	89	56	30	15	14	300
Аудиторна робота - 96					Самостійна робота - 204					
300										

Критерії оцінки навчальних досягнень студентів з дисципліни: «Історія фізичної культури»

Для оцінювання використовується національна чотирьохбальна шкала: відмінно, добре, задовільно, незадовільно; європейська шкала: А, В, С, D, E, FХ .

Шкала оцінювання: національна та ECTS

ОЦІНКА ECTS	СУМА БАЛІВ	ОЦІНКА ЗА НАЦІОНАЛЬНОЮ ШКАЛОЮ	
		екзамен	залік
A	90-100	5 (відмінно)	5/відм./зараховано
B	80-89	4 (добре)	4/добре/ зараховано
C	65-79		
D	55-64	3 (задовільно)	3/задов./ зараховано
E	50-54		
FX	35-49	2 (незадовільно)	Не зараховано

13. Методичне забезпечення

1. Навчально-методичний комплекс.

14. Рекомендована література

Базова

1. История физической культуры /Учебник для институтов физической культуры/ Под ред. Столбова В.В., М. :ФиС, 1983.
2. Леонова В.А. Через науку к олимпийским вершинам.- Харьков:»ОВС», 2003.- 352с.
3. Національна доктрина розвитку фізичної культури і спорту. – К., 2004. - 16с.
4. Кулик Я.Л., Костюк С.А., Петренко М.І. Історія виникнення й розвитку фізичної культури та спорту на Україні. - Вінниця: Логос, 1997. - 133 с
5. Нога О.П. Світ львівського спорту 1900-1939 рр. спортивні досягнення, товариства, архітектура, вбрання, мистецтво. - Л.: Українські технології, 2004. - 784 с.
6. Платонов В.Н., Гуськов С.И. Олимпийский спорт: В 2 т. - К.: Олимпийская литература, 1994. - Кн. 1. - 496 с; кн. 2. - 480 с.
7. Приступа Є.Н., Пилат В.С. Традиції української національної фізичної культури. - Львів: Троян, 1991. - 102 с.
8. Профессиональный спорт / Под общ. ред. С.И. Гуськова, В.Н. Платонова. - К.: Олімпійська література, 2000. - 391 с.
9. Свістельник І.Р. Спортивний інформаційний простір України у мережі Інтернет. - Л., 2004. - 32 .
10. Украина: Полная энциклопедия /Авт.-составители В.М.Скляренко, Т.В. Иовлева, В.В. Мирошникова, М.А.Панкова; Худож.-оформитель Л.Д.Киркач – Осипова.- Харьков: Фолио, 2007.- 463с.
11. Філь С.М., Худолій О.М., Малка Г.В. Історія фізичної культури: Навчальний посібник / За ред. С.М. Філя. - Х.: «ОВС», 2003. - 160 с.
12. Физическая культура и спорт в цивилизациях и эпохах: Учебное пособие /Лабский В.М. и др./Под общ. Ред.В.М. Лабского. – Харьков :НТУ»ХПИ», 2005. – 180с.- На русск.яз.
13. Шахлин Б.А. Олимпийский орден. - К.: Олимпийская литература, 2004. - 254 с.

Допоміжна література

- 1.Вацеба О.М. Нариси з історії західноукраїнського спортивного руху. - Івано-Франківськ: Лілея-НВ, 1997. - 232 с.
- 2.Грушевский, Михаил. Иллюстрированная история Украины. – К.: МП «Левада»,1995., с. 19-35. :ил.
- 3.Гуськов С.И. Государство и спорт (о государственной политике зарубежных стран в области физического воспитания и спорта). - М.: Физкультура и спорт, 1996. - 176 с.
- 4.Зайдовий Ю. Історико-політичні та організаційні аспекти формування і розвитку Національних олімпійських структур в Україні та країнах Європи.- Л.:Українські технології, 2004.-176 с.
- 5.Золоті сторінки олімпійського спорту України / За ред. І.Н. Федоренка. - К.: Олімпійська література, 2000. - 192 с
- 6.Закон України «Про внесення змін до Закону України «Про фізичну культуру і спорт» (від 18 червня 1999 року) // Голос України. - 1999. - 17 липня.
- 7.Закон України «Про фізичну культуру і спорт». - К., 1994. - 22 с.
- 8.Леонова В.А. Через науку к олимпийским вершинам.- Харьков:»ОВС», 2003.- 352с.
- 9.Національна доктрина розвитку фізичної культури і спорту. – К., 2004. - 16с.
- 10.Кулик Я.Л., Костюк С.А., Петренко М.І. Історія виникнення й розвитку фізичної культури та спорту на Україні. - Вінниця: Логос, 1997. - 133 с
- 11.На олімпійських хвилях: Довідник УСЦАК (1981-1996) / Упорядник О. Твардовський. - Ньюарк (США), 1997. — 142 с.
- 12.Профессиональный спорт / Под общ. ред. С.И. Гуськова, В.Н. Платанова. - К.: Олімпійська література, 2000. - 391 с.
- 13.Свістельник І.Р. Спортивний інформаційний простір України у мережі Інтернет. - Л., 2004. - 32 .
- 14.Столбов В.В. История физической культуры: Учебн. для студентов пед. Ин-тов по спец. №2114 «Физ. воспитание» и № 2115 «Нач. воен. Обучение и физ. воспитание».- М.Просвещение, 1989.-288с.
- 15.Трескин А.В. История Олимпийских игр. Медали. Значки. Плакаты/ Алексей Трескин, Валерий Штейнбах. – М.: АСТ : Олимп, 2008.-208 с., ил.

15. Інформаційні ресурси

- 1.Степанюк С.І., Гречанюк О.О., Маляренко І.В. Методичний посібник для вивчення дисципліни “Історія фізичної культури” за блочно-модульною системою: Для студентів денної та заочної форми навчання факультету фізичного виховання та спорту. – Херсон: Видавництво ХДУ, 2006. – 236 с. - Режим доступу: <http://www.kspu.edu/FileDownload.ashx/IFK%20metod.pdf?id=d53d9dcb-dd32-4ed3-849b-0f4af9d88ca8>

2.Тягур Р. С., Тягур Т. Р. Історія фізичної культури і олімпійського руху: 180 базових термінів. – Івано-Франківськ: Видавець Віктор Дяків, 2013. – 374 с.
<http://194.44.152.155/elib/local/2075.pdf>